

ЗАКОН О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1.

Овим законом уређују се садржина, врсте и облици и поступак инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор.

Појам и циљ инспекцијског надзора

Члан 2.

Инспекцијски надзор је посао државне управе чија садржина и појам су утврђени законом којим се уређује рад државне управе који врше органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, с циљем да се превентивним деловањем или налагањем мера обезбеди законитост пословања и поступања надзираних субјеката и спрече или отклоне штетне последице по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе.

Инспекцијском надзору, у смислу овог закона, уподобљавају се други облици надзора и контроле чијим вршењем се испитује примена закона и других прописа непосредним увидом у пословање и поступање надзираног субјекта, које врше други субјекти са јавним овлашћењима.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следећа значења:

- 1) инспекција је орган у саставу, унутрашња организациона јединица или инспектори органа државне управе, односно органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе или другог субјекта са јавним овлашћењима, која врши инспекцијски надзор;
- 2) инспектор је службено лице са посебним овлашћењима, обавезама и одговорностима прописаним законом, које испуњава услове за обављање инспекцијског надзора, врши инспекцијски надзор и ужива кривичноправну заштиту прописану законом;
- 3) надзирани субјекат је физичко или правно лице, укључујући и предузетника, као и организациони облик преко кога физичко или правно лице обавља делатност или врши активност за кога не постоји обавеза регистрације, чије пословање и поступање се надзире;
- 4) нерегистровани субјекат је надзирани субјекат који обавља делатност или врши активност а није уписан у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, када је упис у овај регистар прописани услов за обављање делатности или вршење активности;

- 5) ризик је комбинација вероватноће настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, које могу настати из пословања или поступања надзираног субјекта, и вероватне тежине тих последица;
- 6) контролна листа је документ који садржи списак приоритетних питања провере и других радњи за које је инспекција овлашћена, одређених према тежини могућих штетних последица у одређеној области сагласно правилима о процени ризика, и предмет и обим провере;
- 7) акт о примени прописа је акт у форми мишљења, објашњења, одговора на питање, инструкције, смерница и акта другог назива у складу са законом, који се односи на примену закона или другог прописа из делокруга инспекције, а кога у писаном облику сачињава надлежни орган државне управе, односно аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе или други субјекат са јавним овлашћењима, у складу са законом којим се уређује државна управа и другим законом;
- 8) представка је пријава, петиција, предлог и акт другог назива кога заинтересовано физичко и правно лице подноси инспекцији у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора;
- 9) већа вредност је вредност одређеног добра која износи најмање 450.000 динара.

Примена овог закона и однос према другим законима

Члан 4.

Садржина, границе, овлашћења, права и обавезе при вршењу инспекцијског надзора утврђени су овим и посебним законима.

У поступку вршења инспекцијског надзора инспектор, односно други овлашћени службеник поступа сагласно начелима и правилима деловања државне управе и начелима и правилима деловања државних службеника, односно службеника аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и сагласно начелима и правилима поступка којима је уређен општи управни поступак.

Овај закон непосредно се примењује у поступку инспекцијског надзора који врше органи државне управе, као и у поступку инспекцијског надзора који, као поверени посао државне управе, врше органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе.

У поступку вршења инспекцијског надзора и других облика службене контроле који произлазе из потврђених међународних уговора непосредно се примењује посебан закон, ако су у одређеним областима, поједина питања инспекцијског надзора и службене контроле тим законом уређена друкчије.

Овај закон сходно се примењује у поступку инспекцијског надзора који у пословима из своје изворне надлежности врше органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе, као и када други субјекти са јавним овлашћењима врше различите облике контроле и надзора који су утврђени посебним законом.

Сарадња са другим органима, имаоцима јавних овлашћења и правним и физичким лицима

Члан 5.

Сарадња надлежне инспекције са другим органима државне управе, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, правосудним и другим државним органима и другим заинтересованим органима и организацијама остварује се у складу са надлежностима инспекције и облицима сарадње утврђеним прописима о државној управи и посебним законима.

Сарадња, нарочито, обухвата међусобно обавештавање, размену података, пружање помоћи и заједничке мере и радње од значаја за инспекцијски надзор.

Надлежна инспекција у обављању послова из свог делокруга усклађује планове рада, размењује податке, предлаже предузимање заједничких мера и активности од значаја за обављање послова инспекцијског надзора и на други начин сарађује са другим инспекцијама и субјектима који врше посебне облике контроле и надзора – ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката.

Државни органи, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и имаоци јавних овлашћења дужни су, на захтев инспектора, да му у року од 15 дана од пријема захтева доставе тражене податке и обавештења који су значајни за инспекцијски надзор.

Надлежна инспекција, у складу са законом, сарађује са физичким и правним лицима, нарочито у циљу превентивног деловања, као и унапређења узајамне одговорности физичких и правних лица и инспекција у процесу примене и надзора над применом прописа. У том циљу, инспекција може одржавати информативне и едукативне трибине и консултативне састанке са представницима приватног сектора и другим заинтересованим странама.

Физичка и правна лица могу инспекцији подносити представке и захтеве, и од ње тражити податке и обавештења.

Ако се у вези са вршењем инспекцијског надзора очекује да надзирани субјект пружу отпор или се он пружу и инспектору онемогућава или битно отежава вршење инспекцијског надзора, инспектор може да захтева помоћ полиције и комуналне полиције.

Полиција и комунална полиција пружају помоћ према законима којима се уређују полиција и комунална полиција.

II. ВРСТЕ И ОБЛИЦИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Врсте инспекцијског надзора

Члан 6.

Инспекцијски надзор, према врсти, може бити редован, ванредни, контролни и допунски.

Редован инспекцијски надзор врши се према плану инспекцијског надзора.

Ванредан инспекцијски надзор врши се: када је неопходно да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и

слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност; када се после доношења годишњег плана инспекцијског надзора процени да је ризик висок или критичан или промене околности; када такав надзор захтева надзирани субјект; када се поступа по представци правног или физичког лица.

Ванредан инспекцијски надзор по захтеву надзираног субјекта може бити утврђујући, који се врши када је потребно утврдити испуњеност прописаних услова након чијег испуњења надзирани субјект стиче право за почетак рада или обављања делатности, вршења активности или остваривање одређеног права, у складу са посебним законом, или потврђујући, који се врши када надзирани субјект поднесе захтев да се потврди законитост поступања у вршењу одређеног права или извршењу одређене обавезе, односно у његовом пословању.

Контролни инспекцијски надзор врши се ради утврђивања извршења мера које су предложене или наложене надзираном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора.

Допунски инспекцијски надзор врши се по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта, ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном или контролном инспекцијском надзору, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски надзор, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног или контролног инспекцијског надзора.

Облици инспекцијског надзора

Члан 7.

Инспекцијски надзор, према облику, може бити теренски и канцеларијски.

Теренски инспекцијски надзор врши се изван службених просторија инспекције, на лицу места и састоји се од непосредног увида у земљиште, објекте, постројења, уређаје, просторије, предмете, робу и друге предмете, акте и документацију надзираног субјекта.

Канцеларијски инспекцијски надзор врши се у службеним просторијама инспекције, увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

III. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА, ПРОЦЕНА РИЗИКА, ПЛАНИРАЊЕ, УСКЛАЂИВАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА У ВЕЗИ СА ВРШЕЊЕМ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Праћење стања

Члан 8.

Инспекција прикупља податке и прати и анализира стање у области инспекцијског надзора која је у њеном делокругу.

Ти послови укључују прикупљање и анализу података добијених помоћу контролних листи, вођењем анкета и истраживања јавног мњења и другим непосредним прикупљањем података, података прибављених од државних органа, органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и других ималаца јавних овлашћења, статистичких и других података, прикупљање и анализу

инспекцијске, управне, судске и пословне праксе из одговарајуће области инспекцијског надзора, и друге сродне послове.

На основу утврђеног стања и процене ризика инспекција припрема план инспекцијског надзора, иницира доношење, измене и допуне закона и других прописа, уједначава и објављује праксу инспекцијског надзора, предузима превентивне активности и предлаже органима државне управе, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другим имаоцима јавних овлашћења предузимање активности и мера на које су овлашћени.

Инспекција може да на својој интернет страници објави списак надзираних субјеката за које, на основу података добијених помоћу контролних листи, утврди да су остварили највећи степен усклађености пословања и поступања са законом и другим прописом.

Процена ризика

Члан 9.

Ризик, према степену, може бити незнатан, низак, средњи, висок и критичан.

Инспекцијски надзор заснива се на процени ризика и сразмеран је процењеном ризику, тако да се ризиком делотворно управља.

Инспекција није дужна да врши инспекцијски надзор када је процењени ризик незнатан.

Ризик се процењује у току припреме плана инспекцијског надзора и пре и у току инспекцијског надзора. Када се у току реализације годишњег плана инспекцијског надзора промене околности на основу којих је процењен ризик и сачињен план, инспекција усклађује процену ризика и план инспекцијског надзора са новонасталим околностима.

Процена ризика у току припреме плана инспекцијског надзора врши се тако што инспекција у праћењу и анализи стања у области инспекцијског надзора која је у њеном делокругу идентификује ризике по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, који могу настати из пословања или поступања надзираног субјекта и, према одговарајућим критеријумима, процењује тежину штетних последица и вероватноћу њиховог настанка, тако да се добије процењени степен ризика.

Тежина штетних последица процењује се полазећи од:

- 1) природе штетних последица, која произлази из врсте делатности или активности надзираног субјекта, односно карактеристика робе или производа кога надзирани субјекат ставља у промет или услуга које надзирани субјекат пружа, или радњи које предузима, односно овлашћења која врши у склопу свог пословања или поступања, а у односу на законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, и
- 2) обима штетних последица, пре свега круга лица који користе робу, производ или услуге, односно круга лица која остварују одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом, односно опсега законом и другим прописом заштићених добара, права и интереса на које се односи делатност или активност надзираног субјекта или на које она утиче.

Вероватноћа настанка штетних последица процењује се полазећи нарочито од претходног пословања и поступања надзираног субјекта, укључујући последње

утврђено стање законитости његовог пословања и поступања. Вероватноћа настанка штетних последица процењује се полазећи и од: стандарда и правила добре праксе које надзирани субјекат примењује; система управљања и унутрашњег надзора законитости и правилности пословања који се врши од стране надзираног субјекта, узимајући у обзир политику управљања ризицима, различите облике унутрашњег надзора и ревизију финансијских извештаја надзираног субјекта; стања у области у којој се његова делатност или активност врши и предвиђања будућих кретања у њој; унутрашњих и спољних стручних, техничких, технолошких и финансијских капацитета надзираног субјекта.

Поред процене ризика за надзиране субјекте, ризик се, према посебно прописаним критеријумима, може проценити и за поједина територијална подручја и друге територијалне и сличне целине (нпр. територијалне јединице, области и подобласти, деонице и др), објекте и групе објеката, у складу са делокругом инспекције и потребама вршења инспекцијског надзора.

Инспекција није дужна да изврши инспекцијски надзор када се промене елементи на основу којих је извршена процена и накнадно процени да је ризик код надзираног субјекта незнатан.

Заједничке елементе процене ризика у инспекцијском надзору прописује Влада.

Посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика у одређеном инспекцијском надзору, као и посебне критеријуме из става 8. овог члана прописује министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора, односно ималац јавног овлашћења који врши инспекцијски надзор у одређеној области.

Посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика у одређеном инспекцијском надзору из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе прописује надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

План инспекцијског надзора

Члан 10.

План инспекцијског надзора заснива се на утврђеном стању у области инспекцијског надзора и процени ризика.

Инспекција је дужна да сачини стратешки (вишегодишњи) и годишњи план инспекцијског надзора. Годишњи план инспекцијског надзора реализује се кроз оперативне (полугодишње, тромесечне и месечне) планове инспекцијског надзора.

План инспекцијског надзора, поред обавезних елемената који чине садржину годишњег плана рада органа државне управе, обавезно садржи и: учесталост и обухват вршења инспекцијског надзора по областима и сваком од степена ризика; преглед надзираних субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, односно делатности или активности које ће се надзирати, ако није могуће утврдити надзиране субјекте или је њихов број превелик, са одговарајућим информацијама од значаја за вршење инспекцијског надзора и одређење субјеката код којих ће се вршити надзор; територијално подручје на коме ће се вршити инспекцијски надзор; процењени ризик за надзиране субјекте, односно делатности или активности које ће се надзирати или територијално подручје и другу

територијалну и сличну целину, објекат и групе објеката; период у коме ће се вршити инспекцијски надзор; информације о облицима инспекцијског надзора који ће се вршити; податке о ресурсима инспекције који ће бити опредељени за вршење инспекцијског надзора.

План инспекцијског надзора садржи и планиране мере и активности за спречавање обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката, и опис очекиваног обима ванредних инспекцијских надзора у периоду у коме ће се вршити редован инспекцијски надзор, као и друге елементе од значаја за планирање и вршење инспекцијског надзора.

Инспекција, зависно од организационог положаја у систему органа државне управе, припрема, односно утврђује план инспекцијског надзора у вези са којим прибавља мишљење надлежних органа државне управе, односно органа државне управе и других јавних тела са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, и Координационе комисије.

Инспекција објављује план инспекцијског надзора на својој интернет страници.

Министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора је овлашћен да пропише посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора.

Надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе је овлашћен да пропише посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Усклађивање инспекцијског надзора

Члан 11.

Повећање свеобухватности и делотворности инспекцијског надзора и избегавања преклапања и непотребног понављања инспекцијског надзора обезбеђује се кроз међусобну сарадњу у утврђивању програма рада и сарадњу у поступку вршења самосталног или заједничког инспекцијског надзора.

Сарадња у поступку вршења инспекцијског надзора остварује се нарочито: ако је одређена област или питање предмет инспекцијског надзора више инспекција; када је потребно да више инспекција истовремено врше инспекцијски надзор према истом субјекту (заједнички инспекцијски надзор); ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката; када се оцени да се надзор на тај начин може извршити брже и са што мање трошкова и губитка времена за надзираног субјекта и инспекторе.

Заједнички инспекцијски надзор врши се: ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет; кад је ризик код надзираног субјекта висок или критичан; ради предузимања хитних мера које не трпе одлагање; због сложености инспекцијског надзора или значаја отклањања незаконитости; када се тиме добија на брзини надзора, уштеди трошкова и смањењу губитка времена надзираног субјекта и инспектора; ради провере представке која је у делокругу две или више инспекција; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката која је у делокругу две или више инспекција, и у другим

случајевима када је то одређено.

Координација инспекцијског надзора

Члан 12.

Обухватнији и делотворнији надзор и избегавање преклапања и непотребног понављања надзора, поред усклађивања у вршењу инспекцијског надзора који врше инспекције, обезбеђује и Координациона комисија, коју образује Влада, као координационо тело према закону којим се уређује државна управа.

Послови Координационе комисије јесу:

- 1) да прати достигнути ниво координације инспекција, иницира мере, утврђује смернице и даје упутства у циљу унапређења координације инспекција и делотворности инспекцијског надзора, и прати њихову реализацију, а нарочито:
  - (1) за усклађивање планова њиховог рада,
  - (2) за размену информација у вршењу инспекцијског надзора,
  - (3) за унапређење инспекцијског надзора на основу информација из годишњег извештаја о раду инспекција;
  - (4) за развој функционалног јединственог информационог система у циљу ефикасног вршења инспекцијског надзора;
- 2) да разматра и даје мишљење на нацрте законе и предлоге подзаконских прописа којима се уређују питања инспекцијског надзора;
- 3) да разматра мишљења, директиве, методолошке материјале и приручнике за рад инспекције, анализира праксу инспекцијског надзора и заузима ставове у циљу уједначавања поступања инспекције у истим или сличним ситуацијама према свим надзираним субјектима, и објављује те ставове;
- 4) да учествује у анализи потреба за финансирањем, техничком опремљеношћу и стручним усавршавањем инспектора, као и утврђивању програма стручног усавршавања инспектора, и подноси иницијативе надлежним органима који се односе на финансирање, техничку опремљеност и програме обука и других облика стручног усавршавања инспектора;
- 5) да даје стручно мишљење о предлозима контролних листа, као и њихових измена и допуна;
- 6) да објављује на својој интернет страници прописе, акте и документе који се односе на инспекцијски надзор;
- 7) да, на упит заинтересованих лица, пружа обавештења која се односе на надлежности инспекција, најкасније у року од седам радних дана;
- 8) да, у складу са потребом, подноси извештаје Влади и даје предлоге за предузимање мера из њене надлежности;
- 9) да обавља друге послове утврђене овим законом и задатке утврђене одлуком о оснивању.

Инспекције су дужне да се придржавају смерница и упутстава из става 2. тачка 1) овог члана.

Члан Координационе комисије који није сагласан са овим смерницама и упутствима може да поднесе предлог Влади да заузме став поводом овог питања.

Послове из става 2. тачка 1) подтачка (4) овог члана Координациона комисија обавља у сарадњи са органом државне управе надлежним за послове

електронске управе, који обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на успостављање и одржавање функционалног јединственог информационог система у циљу ефикасног вршења инспекцијског надзора.

Стручне и административно-техничке послове за Координациону комисију обавља министарство надлежно за послове државне управе, у оквиру кога се образује унутрашња организациона јединица задужена за подршку Координационој комисији.

У оквиру Координационе комисије могу да се образују радне групе и стручни тимови за одређену област, односно одређена питања инспекцијског надзора. Радном групом, односно стручним тимом руководи члан Координационе комисије, а у раду радне групе, односно стручног тима могу учествовати представници инспекција које немају чланове у саставу Координационе комисије, ималаца јавних овлашћења, удружења, комора и других асоцијација, научних и образовних установа, као и других организација чији је рад повезан са системом и пословима инспекцијског надзора.

Координациона комисија је овлашћена да захтева податке, обавештења, исправе и извештаје који су јој потребни за обављање њених задатака од органа државне управе, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, и других ималаца јавних овлашћења.

Координациона комисија доставља смернице и упутства из става 2. тачка 1) овог члана начелнику управног округа ради вршења послова из свог делокруга у погледу унапређења координације инспекција и делотворности инспекцијског надзора.

Координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа, врши републичка инспекција.

Одлуком надлежног органа аутономне покрајине и органа јединице локалне самоуправе одређује се тело које координира инспекцијски надзор над пословима из њихове изворне надлежности.

IV. ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Превентивно деловање

Члан 13.

Ради остваривања циља инспекцијског надзора, инспекција је дужна да превентивно делује.

Превентивно деловање инспекције остварује се јавношћу рада, а нарочито: објављивањем важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листа; обавештавањем јавности о променама прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте који из њих произлазе; обавештавањем јавности о сазнањима инспекције о постојању озбиљног ризика по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, и предузетим мерама и радњама како би се тај ризик отклонио или умањено; пружањем стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту или лицу које остварује одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом, укључујући и издавање акта о примени

прописа и службене посете надзираним субјектима ван инспекцијског надзора, у којима се надзираном субјекту на лицу места пружа стручна и саветодавна подршка; предузимањем превентивних инспекцијских надзора и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, нарочито када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка.

Озбиљан ризик из става 2. овог члана је ризик који захтева хитно поступање инспекције и других надлежних органа и организација ради спречавања настанка штетних последица по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, укључујући и ризик код кога штетне последице нису тренутне или непосредне. Информације о сазнањима инспекције о озбиљном ризику по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет су информације од јавног значаја, у складу са законом којим се уређују информације од јавног значаја, и не могу представљати пословну тајну. Информације о мерама и радњама предузетим од стране надзираног субјекта како би се ризик отклонио или умањио могу представљати пословну тајну у складу са одредбама закона којим се уређује заштита пословне тајне.

Надзирани субјект може да захтева превентивно деловање и када се не води поступак инспекцијског надзора и независно од његовог тока.

Контролна листа

Члан 14.

Инспекција је дужна да сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, објави их на својој интернет страници и примењује у поступку редовног инспекцијског надзора.

Инспектор предузима оне провере и друге радње које су садржане у контролној листи, а друге провере и радње на које је овлашћен може да предузме ако у току надзора утврди да је неопходно да се оне предузму ради потпуног утврђивања чињеничног стања и законитог поступања, и то када те провере и радње налажу разлози спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Садржина контролне листе и чињенице констатоване у њој морају бити оверене потписом инспектора и надзираног субјекта, односно присутног лица.

По потреби, а најмање једном годишње, инспекција преиспитује садржину контролне листе и, ако утврди да је то оправдано, мења је и допуњава.

Надзирани субјекат може доставити инспекцији извештај о самопровери испуњености захтева из контролне листе и самопроцени ризика, које је спровео сагласно садржини контролне листе и правилима о процени ризика. Уз овај извештај, надзирани субјекат инспекцији прилаже и одговарајућу документацију којом се поткрепљују налази из извештаја.

Прикупљање података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора

Члан 15.

Пре почетка инспекцијског надзора, инспектор прикупља податке о претходним инспекцијским надзорима над надзираним субјектом и друге податке од значаја за предстојећи надзор, путем информационог система и других база података, као и путем непосредног сазнања и информисања и на други одговарајући начин.

Инспектор прибавља по службеној дужности јавне исправе и податке из евиденција, односно регистара које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења, који су неопходни за инспекцијски надзор.

Налог за инспекцијски надзор

Члан 16.

Руководилац инспекције или лице које он овласти издаје писани налог за инспекцијски надзор.

Налог за инспекцијски надзор садржи: податке о инспекцији; податке о инспектору или инспекторима који врше инспекцијски надзор са бројевима службених легитимација; податке о инспектору или инспекторима који их замењују у случају спречености; податке о надзираном субјекту ако су познати, а ако ти подаци нису познати - одговарајуће познате информације од значаја за одређење субјекта, односно субјеката код којих ће се вршити надзор (нпр. врста делатности или активности, територијално подручје, локација објекта, врста робе или производа, односно услуга итд); правни основ инспекцијског надзора; навођење и кратко објашњење врсте и облика инспекцијског надзора; процењени ризик; прецизан и јасан опис предмета инспекцијског надзора; планирано трајање инспекцијског надзора (дан почетка и окончања надзора); разлоге за изостављање обавештења, ако постоје; број, време и место издавања; потпис издаваоца налога; печат.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је везан садржином налога, односно утврђеним предметом инспекцијског надзора, осим ако се инспекцијски надзор врши над нерегистрованим субјектом – када се инспекцијски надзор врши и без налога и у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.

Ако у току вршења инспекцијског надзора инспектор открије незаконитост која је изван граница налогом утврђеног предмета инспекцијског надзора, али је у блиској вези са тим предметом, инспектор прибавља допуну тог налога за инспекцијски надзор (допунски налог), након чега наставља поступак. У захтеву за издавање допунског налога инспектор образлаже блиску везу са предметом надзора и потребу издавања допунског налога. Пре тражења допунског налога инспектор врши обезбеђење доказа ако постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано.

Допунски налог из става 4. овог члана није потребан када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, што се посебно образлаже у записнику о инспекцијском надзору.

Налог за инспекцијски надзор може да се допуни и када је неопходно повећати број инспектора који врше надзор и продужити трајање надзора.

Ако у току вршења инспекцијског надзора инспектор открије незаконитост која је изван граница налогом утврђеног предмета инспекцијског надзора, а није у блиској вези са тим предметом, инспектор за спровођење тог надзора који је изван граница утврђеног предмета прибавља засебан налог за инспекцијски надзор. У захтеву за издавање засебног налога инспектор образлаже потребу издавања тог налога. Пре тражења засебног налога инспектор врши обезбеђење доказа ако постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано.

Ванредан и допунски инспекцијски надзор могућ је и без налога за инспекцијски надзор, када то захтевају разлози спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, што се образлаже у записнику о инспекцијском надзору.

За контролни инспекцијски надзор не издаје се налог.

Обавештење о предстојећем инспекцијском надзору

Члан 17.

Инспектор у писаном облику обавештава надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, најкасније три радна дана пре почетка надзора.

Обавештење садржи и податке о интернет страници на којој је доступна контролна листа.

Ако није у могућности да изврши теренски инспекцијски надзор у време одређено у обавештењу, инспектор о томе благовремено на подесан начин обавештава надзираног субјекта.

Изузетно од става 1. овог члана, инспекцијски надзор може да почне без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору када постоје разлози за неодложно поступање или оправдана бојазан да би обавештење умањило остварење циља инспекцијског надзора или када то налаже заштита јавног интереса, односно отклањање опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и других радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, комунални ред или безбедност, сагласно делокругу инспекције, с тим што се разлози за изостављање обавештења наводе у налогу за инспекцијски надзор.

Када налог за инспекцијски надзор није издат, разлози за изостављање обавештења уносе се у записник.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 18.

Поступак инспекцијског надзора покрене се и води по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта за вршење инспекцијског надзора, као и поводом захтева другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку.

Код оцене о постојању разлога за покретање поступка по службеној дужности инспектор узима у обзир представке.

Представке имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива немају својство странке у поступку који се може покренути на

основу те иницијативе.

Инспектор неће покренути поступак по службеној дужности на основу представке ако је процењен незнатан ризик или је посреди злоупотреба права.

Кад инспектор утврди да не постоје услови за покретање поступка по службеној дужности у складу са ставом 4. овог члана, обавестиће о томе подносиоца представке што је пре могуће, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема представке.

На захтев подносиоца представке, инспектор обавештава подносиоца представке о исходу покренутог ванредног инспекцијског надзора, најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева.

Инспекцијски надзор почиње кад инспектор уручи надзираном субјекту, односно присутном лицу налог за инспекцијски надзор.

Ако надзирани субјекат, односно присутно лице одбија уручење налога за инспекцијски надзор, сматра се да инспекцијски надзор почиње показивањем налога и предочавањем његове садржине надзираном субјекту, односно присутном лицу.

Када у складу са законом налог за инспекцијски надзор није издат, инспекцијски надзор почиње предузимањем прве радње инспектора с тим циљем.

Време инспекцијског надзора

Члан 19.

Инспекцијски надзор над надзираним субјектом који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичка или правна лица обављају делатност или врше активност, врши се у радно време тог надзираног субјекта.

Изузетно, инспекцијски надзор могућ је и ван радног времена надзираног субјекта из става 1. овог члана: када постоје разлози за неодложно поступање; када је ризик висок или критичан; када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Инспекцијски надзор над надзираним субјектом који је физичко лице врши се у време примерено сврси вршења инспекцијског надзора.

Права и дужности надзираног субјекта

Члан 20.

Надзирани субјекти имају једнака права и обавезе у инспекцијском надзору, што укључује и право да инспекција једнако поступа у истим или битно сличним ситуацијама према свим надзираним субјектима.

Надзирани субјект у поступку инспекцијског надзора има право: да буде упознат са предметом и трајањем поступка, налогом за инспекцијски надзор и другим актима донетим у поступку; да буде упознат са правима и дужностима које има у вези са инспекцијским надзором; да се изјасни о чињеницама битним за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања и понуђеним доказима; да учествује у извођењу доказа, поставља питања сведоцима и вештацима, износи чињенице које су од значаја за инспекцијски надзор; да предлаже доказе и износи правне тврдње; да захтева превентивно деловање; да упозори инспектора на тајност

информација које му чини доступним; да укаже на незаконитости у поступку и да захтева да се оне отклоне; да захтева накнаду штете која му је проузрокована незаконитим инспекцијским надзором.

Ако више инспекција врши заједнички надзор, надзирани субјект има право да инспектору ускрати давање података и изјава које је дао једном од инспектора у том надзору.

Надзирани субјект има право да инспектору ускрати давање података и изјава о предмету раније извршеног надзора, осим ако су се ти подаци у међувремену променили, као и када је давање података неопходно ради предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Када је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору, надзирани субјекат дужан је да буде присутан на месту вршења надзора, осим ако постоје нарочито оправдане околности које га у томе спречавају, о чему је дужан да благовремено на подесан начин обавести инспекцију.

Ако надзирани субјекат који је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору не буде присутан на месту вршења надзора, а не постоје околности из става 5. овог члана, инспекцијски надзор се врши у присуству службеног или другог лица које се затекне на месту вршења инспекцијског надзора.

Надзирани субјект дужан је да инспектору који му предочи службену легитимацију и уручи налог за инспекцијски надзор, када је он издат, односно који поступи у складу са чланом 18. став 8. овог закона, омогући несметан инспекцијски надзор, што подразумева нарочито да: стави на располагање одговарајући радни простор за теренски надзор; обезбеди увид у пословне књиге, опште и појединачне акте, евиденције, извештаје, уговоре, приватне исправе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува; омогући приступ локацији, земљишту, објектима, пословном и другом нестамбеном простору, постројењима, уређајима, опреми, прибору, возилима и другим наменским превозним средствима, другим средствима рада, производима, предметима који се стављају у промет, роби у промету и другим предметима којима обавља делатност или врши активност, као и другим предметима од значаја за инспекцијски надзор; благовремено пружи потпуне и тачне податке који су му доступни, а ако нешто од тога не може – да разлоге за то писано образложи инспектору.

Надзирани субјект дужан је да се на захтев инспектора усмено или писано изјасни о предмету надзора.

Надзирани субјект дужан је да поштује интегритет и службено својство инспектора.

Надзирани субјект има и друга права и обавезе утврђене овим и другим законом.

Овлашћења инспектора ради утврђивања чињеница **Члан 21.**

Инспектор је овлашћен да ради утврђивања чињеница:

1) изврши увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и имаоци јавних овлашћења ако су неопходни за инспекцијски надзор, а није могао да их прибави по службеној дужности, и да их копира;

2) изврши увид у личну или другу јавну исправу са фотографијом која је подобна да се идентификују овлашћена лица у надзираном субјекту, друга запослена или радно ангажована лица, сведоци, службена лица и заинтересована лица;

3) узима писане и усмене изјаве надзираних субјеката – физичких лица и заступника, односно овлашћених лица у надзираном субјекту – правном лицу и других запослених или радно ангажованих лица, сведока, службених лица и заинтересованих лица, и да их позива да дају изјаве о питањима од значаја за инспекцијски надзор;

4) наложи да му се у одређеном року ставе на увид пословне књиге, општи и појединачни акти, евиденције, уговори, приватне исправе и друга документација надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их надзирани субјекат поседује и чува;

5) врши увиђај, односно прегледа и проверава локацију, земљишту, објекте, пословни и други нестамбени простор, постројења, уређаје, опрему, прибор, возила и друга наменска превозна средства, друга средства рада, производе, предмете који се стављају у промет, робу у промету и друге предмете којима обавља делатност или врши активност, као и друге предмете од значаја за инспекцијски надзор;

6) узме потребне узорке ради њиховог испитивања и утврђивања чињеничног стања, у складу са посебним законом и утврђеним стандардима;

7) фотографише и сними простор у коме се врши инспекцијски надзор и друге ствари које су предмет надзора;

8) предузме друге радње ради утврђивања чињеничног стања према овом и посебном закону.

Ако надзирани субјекат обавља делатност преко организационих јединица у свом саставу које се налазе на различитим адресама, инспекцијски надзор у погледу заједничких елемената пословања или поступања и унутрашњих правила, општих аката и процеса надзираног субјекта врши инспекција надлежна према месту седишта тог надзираног субјекта.

У вршењу инспекцијског надзора према организационој јединици надзираног субјекта из става 2. овог члана, инспекција надлежна за инспекцијски надзор над пословањем организационе јединице дужна је да прибави податке и информације о заједничким елементима пословања или поступања, унутрашњим правилима, општим актима и процесима овог субјекта од инспекције надлежне према месту седишта тог надзираног субјекта.

У случају неуједначеног поступања инспекције или више инспекција у вршењу инспекцијског надзора према организационим јединицама надзираног субјекта из става 2. овог члана, овај субјекат, односно инспекција може да затражи акт о примени прописа од надлежног органа или организације.

Инспектор се стара о томе да вршењем својих овлашћења не омета редован процес рада, односно обављања делатности и вршења активности надзираног субјекта.

Инспектор се стара о одржавању реда у вршењу инспекцијског надзора, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Инспектор је дужан да чува пословну тајну надзираног субјекта и обрађује податке о личности у складу са законом.

Истоветност копија и оригинала документације надзираног субјекта потврђује надзирани субјекат својим печатом и потписом.

Увиђај у стамбеном простору

Члан 22.

Ради утврђивања чињеница, инспекција мора да прибави писану наредбу надлежног суда ако намерава да изврши увиђај у стамбеном простору или другом простору који има исту, сличну или повезану намену (у даљем тексту: стамбени простор), када се његов власник или корисник, односно држалац противи вршењу увиђаја.

Посебним законом може се прописати под којим условима се увиђај у стамбеном простору може вршити без наредбе суда.

Инспекција подноси писани предлог за издавање наредбе о вршењу увиђаја у стамбеном простору основном суду.

Предлог из става 2. овог члана обавезно садржи: означање и опис стамбеног простора; означање инспекције која би вршила увиђај; сврху вршења увиђаја; услове под којима треба извршити увиђај, укључујући присуство полиције; чињенице које треба да се докажу вршењем увиђаја; радње које треба да се изведу током увиђаја; разлоге због којих се сматра да треба извршити увиђај; очекивано трајање увиђаја. Предлогом може да се тражи и дозвола за вршење претресања стамбеног простора и ствари у њему.

Суд може да затражи од инспекције која је поднела предлог додатна објашњења и доказе, како би утврдио утемељеност и потпуност предлога.

Поступак за издавање наредбе је хитан. Суд о потпуном предлогу одлучује без одлагања, а најкасније у року од 48 часова од подношења потпуног предлога.

Суд о предлогу за издавање наредбе одлучује по правилима парничног поступка за обезбеђење доказа.

Суд дозвољава увиђај у стамбеном простору када постоје основи сумње: да се у њему врше недозвољене делатности или активности или да се оне врше супротно прописима; да се у њему чувају предмети, животиње или друге ствари супротно прописима; да нерегистровани субјекат обавља делатност у стамбеном простору; да ће приликом увиђаја бити откривене друге незаконитости које захтевају да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет.

Суд дозвољава претресање стамбеног простора и ствари у њему када постоји основана сумња да ће се претресом наћи предмет или трагови који могу бити значајни за поступак.

Наредба садржи: назив суда који је дозволио увиђај; означање и опис стамбеног простора у коме се врши увиђај; означање инспекције којој је дозвољено да изврши увиђај; сврху увиђаја; услове под којима ће увиђај бити извршен, укључујући присуство полиције; чињенице које треба да се докажу вршењем

увиђаја; радње које треба да се изведу током увиђаја; разлоге због којих се сматра да треба извршити увиђај; очекивано трајање увиђаја; дозволу за претресање стамбеног простора и ствари у њему – када је то дозвољено; друге податке од значаја за вршење увиђаја.

Инспекција је овлашћена да започне увиђај у стамбеном простору најкасније у року од осам дана од дана издавања наредбе.

Увиђај у стамбеном простору врши се у присуству два пунолетна лица као сведока и ограничава на део којим се остварује сврха надзора. Власник или корисник, односно држалац стамбеног простора има право да сам или преко свог пуномоћника присуствује вршењу увиђаја у стамбеном простору.

Изузетно, увиђај може започети и у одсуству лица из става 12. овог члана када је неопходно предузети радње које не трпе одлагање, што се посебно образлаже у записнику.

Дужности трећих лица

Члан 23.

Трећа лица дужна су да инспектору дозволе приступ пословном и другом нестамбеном простору, земљишту или објекту чији су власници или корисници, односно држаоци када је вероватно да надзирани субјекат у или на њему обавља делатност или врши активност или да се ту налазе предмети од значаја за инспекцијски надзор, као и прелазак преко земљишта или простора у ту сврху. Ако не омогуће инспекцијски надзор, инспектор има према њима овлашћења као према надзираном субјекту.

Трећа лица која располажу доказима и другим подацима потребним за инспекцијски надзор дужна су да их пруже инспектору и омогуће му саслушање сведока, у року од три дана од захтева инспектора.

Привремено одузимање предмета ради обезбеђења доказа

Члан 24.

Инспектор у поступку инспекцијског надзора привремено одузима документацију, робу и друге предмете, односно њихов одговарајући део, ако је законом прописано њихово одузимање ради обезбеђења доказа у поступку који се води за кривично дело, привредни преступ или прекршај, односно у другом одговарајућем правном поступку, на начин и у року прописаним законом.

Изузетно од става 1. овог члана, када законом није прописано привремено одузимање предмета, инспектор је овлашћен да их привремено одузме у поступку инспекцијског надзора ради обезбеђења доказа у поступку када постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано.

Инспектор издаје надзираном субјекту потврду о одузетом предмету која садржи податке о надзираном субјекту, времену и месту одузимања предмета, правном основу одузимања предмета, предмете тачно назначене по врсти, количини и другим својствима битним за идентификацију, потпис надзираног субјекта, односно овлашћеног лица надзираног субјекта, односно констатацију да је лице одбило да потпише потврду и име и презиме и потпис инспектора.

Инспекција обезбеђује услове за чување привремено одузетих предмета до

њихове предаје органу надлежном за вођење одговарајућег поступка, ако законом друкчије није одређено.

Орган надлежан за вођење одговарајућег поступка дужан је да преузме одузете предмете на чување и инспекцији изда потврду о томе.

Одузимање траје до доношења правоснажне одлуке у одговарајућем поступку.

Инспекција не сме да располаже привремено одузетим предметима ако овим или другим законом друкчије није прописано.

Ако су одузети предмети подложни кварењу, животиње угинућу или ако су трошкови чувања предмета знатни, инспектор ће одредити да се они продају, о чему обавештава орган надлежан за вођење одговарајућег поступка. Инспектор сачињава видео или фотографски запис ових предмета.

Новац добијен продајом депонује се до одлуке надлежног органа.

Мере управљене према надзираном субјекту и њихова сразмерност

Члан 25.

Надзираном субјекту инспектор може изрећи превентивну меру, меру за отклањање незаконитости, посебну меру наредбе, забране или заплене или меру за заштиту права трећих лица.

Инспектор изриче оне мере које су сразмерне процењеном ризику и откривеним, односно вероватним незаконитостима и штетним последицама и којима се најповољније по надзираног субјекта постижу циљ и сврха закона и другог прописа.

Инспектор се обавезно стара о томе да мере из става 2. овог члана буду сразмерне економској снази надзираног субјекта, да се њихове штетне последице сведу на најмању меру и настави одрживо пословање и развој надзираног субјекта.

Превентивне мере

Члан 26.

Инспектор решењем налаже или предлаже, односно изриче одговарајуће превентивне мере ако је то потребно да би се спречио настанак незаконитости и штетних последица.

Превентивне мере јесу:

1) упозоравање надзираног субјекта о његовим обавезама из закона и других прописа, као и о прописаним радњама и мерама управљеним према надзираном субјекту и санкцијама за поступања супротна тим обавезама;

2) указивање надзираном субјекту на могућност наступања штетних последица његовог пословања или поступања;

3) предлагање или налагање надзираном субјекту предузимања или уздржавања од одређених радњи ради отклањања узрока вероватних штетних последица, као и одговарајућих мера предострожности у циљу спречавања настанка могућих штетних последица;

4) друге мере којима се постиже превентивна улога инспекцијског надзора.

Превентивне мере могу се изрећи и непознатом субјекту инспекцијског надзора.

Нерегистрованом субјекту се не може изрећи превентивна мера.

Мере за отклањање незаконитости

Члан 27.

Ако открије незаконитост у пословању или поступању надзираног субјекта, инспектор му указује на незаконитост и опомиње га због тога, у складу са овлашћењима прописаним у посебном закону налаже или предлаже мере и рок за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза, и то уноси у записник о инспекцијском надзору.

Надзирани субјект дужан је да писано обавести инспектора о томе да ли је у остављеном року предузео мере које су му наложене, односно предложене, и ако јесте – инспектор закључком обуставља поступак.

Ради утврђивања да ли су благовремено предузете наложене, односно предложене мере, инспектор је овлашћен да од надзираног субјекта тражи да уз обавештење из става 2. овог члана приложи документацију, односно други материјал (фотографије и др.) из кога је видљиво да су утврђена незаконитост и њене штетне последице отклоњене, а прописане обавезе испуњене.

Ако надзирани субјект благовремено не предузме мере које су му наложене, односно предложене, инспектор доноси решење којим изриче мере за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза.

Инспектор може без одлагања донети решење којим изриче мере за отклањање незаконитости, без претходног указивања на незаконитост и остављања рока за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза, ако то налаже неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Инспектор може истовремено изрећи више мера за отклањање незаконитости.

Посебне мере наредбе, забране и заплене

Члан 28.

Ако надзирани субјект не отклони незаконитост у остављеном року, инспектор је овлашћен да донесе решење и изрекне меру којом, до отклањања незаконитости, надзираном субјекту забрањује обављање делатности или вршење активности или заплењује предмете или документацију који су надзираном субјекту послужили за повреду прописа или су тиме настали.

Инспектор је овлашћен да, без остављања рока за отклањање незаконитости, изрекне меру забране обављања делатности или вршења активности или заплене предмета или документације ако је неопходно да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе веће вредности, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност.

Инспектор који забрани обављање делатности или вршење активности има право да нареди да се надзираном субјекту запечате пословне и производне просторије, објекти и други простор у коме обавља делатност или врши активност

или који томе служи, постројења, уређаји, опрема, прибор, средства рада и други предмети којима обавља делатност или врши активност.

Инспектор може изрећи и другу посебну меру наредбе, забране или заплене (нпр. мера повлачења или опозивања производа, мере ограничења, мера уништавања предмета, мера рушења објекта и др), кад је то одређено посебним законом.

Мере за заштиту права трећих лица

Члан 29.

Ако је надзирани субјект, повређујући закон или други пропис, омео остваривање, односно повредио права или правне интересе трећих лица, инспектор мора да трећа лица, на њихов захтев, упозна са својим налазом, мерама које је изрекао и другим подацима битним за остваривање њихових права.

Ако је то потребно ради заштите права или правних интереса трећих лица, инспектор може да донесе закључак којим објављује своје решење или његов сажетак на одређено време на видљивом месту у пословним просторијама надзираног субјекта или на њиховом улазу, у јавним гласилима, на својој интернет страници или на други начин, о трошку надзираног субјекта, водећи рачуна о правној заштити трећих лица, економичности и јавности обавештавања.

Поступање инспекције у погледу делатности или активности надзираног субјекта која је у делокругу друге инспекције

Члан 30.

Ако инспектор нађе да је надзирани субјект повредио закон или други пропис чију примену надзире друга инспекција, дужан је да, према свом знању и искуству, о стању које је затекао састави записник, којег без одлагања прослеђује инспекцији у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши надзирани субјект, као и другом надлежном органу и Координационој комисији, ради предузимања радњи и мера из делокруга те инспекције, односно вршења заједничког инспекцијског надзора или сарадње у обављању послова.

Инспектор који затекне нерегистрованог субјекта како се бави делатношћу или врши активност из делокруга друге инспекције, о затеченом стању, без одлагања, обавештава пореску инспекцију и инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши нерегистровани субјект, као и друге надлежне органе.

Инспектор који уочи да је у погледу обављања делатности или вршења активности надзираног субјекта која је у делокругу друге инспекције неопходно предузети хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, о затеченом стању, без одлагања, обавештава инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши надзирани субјект и сектор који обавља послове који се односе на ванредне ситуације у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, који предузимају одговарајуће радње и мере за спречавање настанка штетне последице.

Непосредно по обавештавању из ст. 2. и 3. овог члана, инспектор сачињава службену белешку о затеченом стању и учињеним обавештењима.

Акт о примени прописа

Члан 31.

Акт о примени прописа издаје и објављује инспекција, односно надлежни орган или организација у чијем саставу је инспекција, по сопственој иницијативи или на захтев физичког или правног лица.

Лицу које је поступило према акту о примени прописа не може, у погледу предмета акта о примени прописа, бити изречена мера предвиђена овим законом.

Изузетно, и у том случају, може бити изречена мера:

1) ако је, после издавања акта о примени прописа, промењен пропис тако да се друкчије уређује предмет акта о примени прописа;

2) ако је акт о примени прописа био нетачан, а инспекција или други надлежни орган или организација која је издала акт о примени прописа обавести ово лице о томе, при чему је од обавештења до почетка поступка инспекцијског надзора било довољно времена да ово лице отклони незаконитост која је настала услед нетачног акта о примени прописа;

3) ако је изрицање мера неопходно ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, с тим да у том случају лице има право на накнаду претрпљене штете.

Инспектор који утврди или сматра да је акт о примени прописа нетачан, о томе обавештава надлежни орган који је сачинио тај акт.

У поступку који се води пред судом или другим органом за дело кажњиво законом или другим прописом против лица које је поступило према акту о примени прописа, сматра се да је ово лице пропустило учинило у правној заблуди, осим када су испуњени услови из става 3. тач. 1) и 2) овог члана.

Терет доказивања да лице није било у правној заблуди сноси супротна странка.

Инспекцијски надзор код непознатог субјекта и у случају непознатог овлашћеног лица надзираног субјекта

Члан 32.

Инспектор који не може да утврди ко је надзирани субјект или овлашћено лице надзираног субјекта оставља на месту надзора позив том субјекту, односно лицу да одређеног дана и часа присуствује инспекцијском надзору.

Касније оштећење, уништење или уклањање позива не утиче на ваљаност достављања.

Ако се непознати субјекат, односно овлашћено лице не одазове овом позиву, инспекцијски надзор се врши у присуству службеног или другог лица које се затекне на месту вршења инспекцијског надзора.

Инспектор је дужан да истакне решење којим је изрекао мере за отклањање незаконитости на видном месту на објекту или предмету који је био предмет инспекцијског надзора, чиме се сматра да је извршена уредна достава, што се констатује у записнику о инспекцијском надзору.

Када поступак инспекцијског надзора не трпи одлагање, инспекција надзираном субјекту који има својство правног лица а нема законског заступника,

односно овлашћеног представника ни пуномоћника, поставља привременог заступника, и то, по правилу, из реда службених или запослених лица тог надзираног субјекта, постављајући лице за које оцени да има знања, вештине и способности за заступање.

Посебан поступак према нерегистрованом субјекту

Члан 33.

Нерегистровани субјект је надзирани субјекат и над њим се врши инспекцијски надзор и према њему се примењују одредбе овог закона.

У инспекцијском надзору над субјектом уписаним у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, који обавља одређену делатност или врши одређену активност а није уписан у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води други надлежни орган или организација или то чини без сагласности надлежног органа или организације (дозвола, одобрење, решење, мишљење, уверење, лиценца, сертификат, акредитација, потврда, овлашћење, акт о сагласности, акт о условима и др.) или без пријаве надлежном органу или организацији, када су овај упис, сагласност или пријава прописани услов за обављање те делатности или вршење те активности, инспекција према том субјекту има и врши сва овлашћења и дужности која има и врши према нерегистрованом субјекту и на њега се примењују одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта.

У инспекцијском надзору над надзираним субјектом код кога се затекне лице које без уговора о раду или другог ваљаног правног основа ради код тог субјекта или се основано доводи у везу са таквим радом код тог субјекта, инспекција према том субјекту има и врши сва овлашћења и дужности која има и врши према нерегистрованом субјекту и на њега се примењују одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта.

Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектом врши се према плану инспекцијског надзора, али и кад није предвиђен планом инспекцијског надзора, без обавештења о предстојећем инспекцијском надзору, без издавања налога за инспекцијски надзор и у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.

Решење о мерама за отклањање незаконитости, забране обављања делатности или вршења активности и заплене робе, документације и других предмета који су нерегистрованом субјекту послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали доноси се одмах пошто инспектор открије нерегистрованог субјекта.

Решење се одмах доставља нерегистрованом субјекту и њиме му се: налаже да без одлагања покрене прописани поступак за упис у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији; забрањује да обавља делатност или врши активност до испуњења за то прописаних услова; заплемује роба, документација и други предмети који су му послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали; налаже да отклони друге откривене незаконитости.

Жалба не одлаже извршење решења.

Са робом, документацијом и другим предметима које заплени инспекција поступа на начин уређен посебним законом.

Шта се не сматра обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта

Члан 34.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта када је за обављање делатности или вршење активности законом искључена, односно није предвиђена обавеза уписа у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или сагласност надлежног органа или организације или пријава надлежном органу или организацији.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта лични рад за сопствене потребе, рад члана породичног домаћинства предузетника код тог предузетника без заснивања радног односа у складу са одредбама закона којим се уређују привредна друштва, као ни друга породична, пријатељска или суседска помоћ у раду, услугама или активностима која се пружа физичком лицу који није нерегистровани субјекат нити субјекат из члана 32. став 2. овог закона, без новчане накнаде, односно друге материјалне користи, у обиму који је уобичајен за такву врсту помоћи и у тим односима и нередовно, а околности конкретног случаја упућују на основан закључак да није у питању рад код надзираног субјекта без уговора о раду или другог ваљаног правног основа.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта ни нужни рад за спречавање несреће или отклањање последица природних или других несрећа, волонтирање у складу са законом којим се уређује волонтирање, аматерско културно и уметничко стваралаштво у складу са законом, извршавање судских и других одлука надлежних органа и организација, обављање послова и активности у политичким странкама, синдикатима, удружењима и другим невладиним недобитним организацијама, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација од стране њихових чланова, у складу са законима којима се уређују те организације и статутом, и рад у јавном интересу по основу изречене казне.

Записник о инспекцијском надзору

Члан 35.

Инспектор сачињава записник о инспекцијском надзору.

У записник се уносе: подаци из налога за инспекцијски надзор ако је издат; време и место инспекцијског надзора, а нарочито навођење основа и образложење разлога који су условили да се инспекцијски надзор врши ван радног времена надзираног субјекта у смислу члана 19. став 2. овог закона; опис предузетих радњи и попис преузетих докумената; подаци о броју узетих узорака и предлозима које у вези са узимањем узорака даје овлашћено лице надзираног субјекта; изјаве које су дате; опис других изведених доказа; захтеви за изузеће који су поднети; утврђено

чињенично стање, што укључује опис откривених незаконитости и опис утврђеног законитог пословања и поступања надзираног субјекта, са навођењем доказа на основу којег је одређена чињеница утврђена и правног основа за утврђивање незаконитости, односно законитог пословања и поступања; мере које се изричу са навођењем правног основа на коме су засноване и роком за поступање по њима; одговарајућа образложења; обавеза надзираног субјекта да обавештава инспектора о поступању по мерама и рок за то обавештавање; рок за давање примедба на записник; навођење да је записник са или без примедба прочитан лицу које присуствује надзору; други подаци и наводи од значаја за инспекцијски надзор.

Контролна листа и анализа одговарајуће стручне институције, односно акредитованог тела чине саставни део записника.

Овлашћено лице надзираног субјекта може да одбије да потпише или прими записник, што инспектор констатује у писаном облику и у записнику наводи разлоге због којих су потписивање или пријем записника одбијени.

Записник се доставља надзираном субјекту у року од три радна дана од завршетка инспекцијског надзора.

Општи образац записника о инспекцијском надзору прописује министар надлежан за послове државне управе.

Општи образац записника о инспекцијском надзору за инспекцијски надзор из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе прописује надлежни орган покрајинске аутономије или јединице локалне самоуправе.

Примедбе на записник

Члан 36.

Надзирани субјект има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, у року од пет радних дана од његовог пријема.

Инспектор оцењује примедбе, све заједно и сваку засебно, и у међусобној вези.

Инспектор може после тога да изврши допунски инспекцијски надзор, да би утврдио чињеница на које се примедбе односе.

Ако су у примедбама на записник изнете нове чињенице и нови докази, због којих треба изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или друкчије правне и друге оцене, инспектор о томе саставља допуну записника, на коју се не може ставити примедба.

Поступајући по примедбама на записник, инспектор може да измени предложену или наложену, односно изречену меру или да одустане од ње.

Решење и закључак

Члан 37.

Решењем инспектор одлучује о мерама управљеним према надзираном субјекту.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора не утврди незаконитости, неправилности или недостатке закључком обуставља поступак, односно доноси решење о испуњености прописаних услова или потврђивању законитости поступања или пословања.

Изузетно, инспектор може мере наложити изрицањем усменог решења, када оцени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет.

У случају налагања мера и радњи усменим решењем, инспектор је дужан да без одлагања сачини службену белешку о наложеној мери, као и да у року од три дана од дана изрицања усменог решења, донесе писано решење.

Ако инспекција одступи од решења која је раније доносила у истим или сличним стварима, дужна је да у том решењу посебно образложи разлоге за одступање.

Окончање поступка без доношења решења

Члан 38.

Ако инспектор не донесе решење по истеку дана окончања инспекцијског надзора наведеног у налогу за инспекцијски надзор, односно по истеку законског рока за доношење решења - када налог у складу са законом није издат, надзирани субјект може захтевати да инспектор оконча поступак.

Ако инспектор то не учини у року од осам дана од дана подношења захтева, сматра се да је поступак обустављен и да, у погледу предмета налога, нису пронађене незаконитости у пословању и поступању надзираног субјекта.

Жалба

Члан 39.

Против решења инспектора може се изјавити жалба у року од осам дана од дана доставе писаног решења.

Жалба против закључка против кога је дозвољено изјавити жалбу може се изјавити у року од три дана од дана достављања тог закључка.

Жалба одлаже извршење решења.

Изузетно од одредаба става 3. овог члана, жалба не одлаже извршење решења када је, сагласно делокругу инспекције, неопходно предузимање хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, лична права и слободе, укључујући права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе веће вредности, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност, што се посебно образлаже у решењу.

Жалба се предаје организационој јединици у којој је распоређен инспектор на чије решење је изјављена жалба, о чему надзирани субјект мора бити поучен у решењу.

Управни спор

Члан 40.

Одлука другостепеног органа по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор, у складу са законом којим се уређују управни спорови.

Извршење решења

Члан 41.

Надзирани субјект дужан је да, у року од осам дана од дана истека рока за предузимање мера наложених или предложених решењем инспектора, обавести инспекцију о извршењу наложених или предложених мера, осим када је решењем којим су наложене хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет одређен краћи рок.

Инспектор прати извршење решења које је донео и врши канцеларијски или теренски контролни инспекцијски надзор да би утврдио да ли су мере које су наложене или предложене решењем извршене и о стању извршења подноси редован месечни извештај руководиоцу инспекције. На захтев руководиоца инспекције, инспектор подноси посебне извештаје.

Инспекција нарочито и појачано прати да ли је нерегистровани субјекат без одлагања покренуо прописани поступак за упис у одговарајући регистар или евиденцију, прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, и да ли се придржава забране обављања делатности или вршења активности до испуњења за то прописаних услова, као и да ли је отклонио друге откривене незаконитости.

Ако су испуњени услови да се решење изврши непосредном принудном, инспектор може извршити печатење објеката, просторија, постројења, односно комплекса, машина, опреме или простора (у даљем тексту: предмети печатења), у складу са законом.

Инспектор који врши печатење мора бити опремљен прибором за печатење, и то службеним металним печатом, црвеним печатним воском (или пломбом са жигом) и траком за печатење.

Печатење се врши истицањем или прибијањем закључка о дозволи извршења, односно решења којим је одређена мера забране обављање делатности или вршења активности када жалба не одлаже извршење, на видном месту, затварањем предмета печатења и утискивањем отиска печата на црвеном течном печатном воску тако да се захвати трака за печатење и на тај начин онемогући улазак у простор, односно употреба предмета печатења.

Печатење мора бити извршено тако да се предмети печатења не могу отворити без повреде печата.

Инспектор обавештава надзираног субјекта да скидање и повреда службеног печата представља кривично дело и сачињава записник о извршењу решења.

У поступку извршења решења непосредном принудном, може се одредити и други начин принудног извршења којим ће се онемогућити улазак, односно употреба предмета печатења, као и одговарајуће означавање објеката и других предмета, у складу са законом.

Инспекција прати пословање и поступање надзираног субјекта према коме су изречене и извршене мере предвиђене овим законом, како би се обезбедило да тај субјекат настави да послује и поступа у складу са законом и другим прописом, а вероватне штетне последице по законом заштићена добра, права и интересе спречиле већ када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка.

Кривична пријава, пријава за привредни преступ, захтев за покретање прекршајног поступка, прекршајни налог и друге радње и мере на које је инспектор овлашћен

Члан 42.

Ако код надзираног субјекта открије незаконитост, инспектор надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно издаје прекршајни налог и предузима друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен (нпр. иницирање привременог или трајног одузимања дозволе).

Правосудни орган коме је инспекције поднела захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ или кривичну пријаву, по службеној дужности обавештава инспекцију о исходу поступања.

Ако у вршењу инспекцијског надзора инспектор дође до сазнања да општи акт надзираног субјекта није у сагласности са Уставом, законом или другим прописом, инспектор указује на то надзираном субјекту и предлаже му да утврђене несагласности отклони најдуже у року од 60 дана. Ако надзирани субјекат не поступи по овом предлогу, инспектор покреће иницијативу код надлежног органа за обустављање од извршења, односно за поништавање или укидање прописа или другог општег акта.

Евиденције о инспекцијском надзору

Члан 43.

О инспекцијском надзору, за потребе праћења стања у одређеној области и потребе праћења рада, сваки инспектор води евиденцију.

Евиденција о инспекцијском надзору, нарочито, садржи:

- 1) податке о налогу за инспекцијски надзор, уз навођење врсте и облика инспекцијског надзора, као и допунских налога и засебних налога из члана 16. став 7. овог закона;
- 2) податке о инспекцији која је вршила инспекцијски надзор;
- 3) податке о инспектору који је вршио инспекцијски надзор, као и о инспектору који га је, у случају спречености, замењивао. Ако је инспекцијски надзор вршило више инспектора, наводе се подаци за све инспекторе, као и за њихове заменике;
- 4) податке о надзираном субјекту и заступнику, односно овлашћеном лицу код надзираног субјекта – правног лица, укључујући и податак о процењеном ризику код надзираног субјекта;
- 5) правни основ инспекцијског надзора;
- 6) опис предмета и сврхе инспекцијског надзора;
- 7) трајање инспекцијског надзора (дан почетка и завршетка инспекцијског надзора);
- 8) податке о предузетим радњама у вршењу инспекцијског надзора;
- 9) податке о записнику о инспекцијском надзору и примедбама на тај записник;
- 10) податке о наложеним мерама, односно констатацију да у инспекцијском надзору нису наложене никакве мере, уз навођење да ли за налагање мера није било основа или потребе;

- 11) податке о поднетим кривичним пријавама, пријавама за привредни преступ и захтевима за покретање прекршајног поступака и издатим прекршајним налозима.

Евиденција о инспекцијском надзору води се у електронској форми у оквиру информационог система, након његовог успостављања.

Изглед обрасца, као и начин вођења евиденције о инспекцијском надзору утврђује Влада.

Годишњи извештај о раду и показатељи делотворности инспекцијског надзора

Члан 44.

Инспекција објављује годишњи извештај о раду на својој интернет страници.

Годишњи извештај о раду обавезно садржи информације и податке са објашњењима о:

- 1) броју спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције);
- 2) обавештавању јавности, пружању стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези са надзираним субјектима, укључујући издавање аката о примени прописа, превентивним инспекцијским надзорима, службеним посетама ван инспекцијског надзора и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и облицима ових активности и кругу лица обухваћених тим активностима (превентивно деловање инспекције);
- 3) нивоу усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи;
- 4) броју откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције);
- 5) броју утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима;
- 6) мерама предузетим ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховом дејству;
- 7) остварењу плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и броју допунских налога за инспекцијски надзор;
- 8) нивоу координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције;
- 9) материјалним, техничким и кадровским ресурсима које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултатима предузетих мера;
- 10) придржавању рокова прописаних за поступање инспекције;

- 11) законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступка, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход);
- 12) поступању у решавању притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања;
- 13) обукама и другим облицима стручног усавршавања инспектора, односно односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора, са бројем тих обука и других облика стручног усавршавања и бројем инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора који су похађали те обуке и друге облике стручног усавршавања;
- 14) иницијативама за измене и допуне закона и других прописа;
- 15) мерама и проверама предузетим у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему;
- 16) стању у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора;
- 17) исходима поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција.

Обавезни елементи годишњег извештаја о раду из става 2. овог члана чине показатеље делотворности инспекцијског надзора.

На основу анализе годишњих извештаја о раду Координациона комисија иницира мере за унапређење инспекцијског надзора и објављује их на интернет страници.

Показатељи делотворности инспекцијског надзора служе као смернице за утврђивање радних циљева инспектора, у оквиру законом и другим прописом утврђених мерила за оцењивање службеника.

Министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора ближе уређује услове и начин оцењивања инспектора према показатељима делотворности инспекцијског надзора.

V. СЛУЖБЕНА ЛИЦА ОВЛАШЋЕНА ЗА ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Руководилац инспекције

Члан 45.

Радам инспекције може руководити лице које поред услова утврђених овим законом за рад на радном месту инспектора има и најмање три године радног искуства на пословима инспекцијског надзора.

Руководилац инспекције има положај, овлашћења, дужности и одговорности инспектора.

Инспектор

Члан 46.

Послове инспекцијског надзора надлежна инспекција врши преко инспектора.

Инспекцијски надзор може обављати лице које има стечено прописано образовање, радно искуство у струци, положен државни стручни испит и испит за

инспектора и које испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе:

- 1) у звању вишег саветника, самосталног саветника или саветника или одговарајућем звању инспектора утврђеном посебним прописом – за предузимање управних радњи и налагање управних мера у инспекцијском надзору;
- 2) у звању млађег саветника, сарадника или млађег сарадника или одговарајућем звању инспектора утврђеном посебним прописом – за предузимање управних радњи у инспекцијском надзору.

Инспектор је дужан да у свом раду користи функционални јединствени информациони систем.

Испит за инспектора

Члан 47.

Испит за инспектора полаже се писано и усмено.

Испит за инспектора спроводи комисија коју именује министар надлежан за послове државне управе.

Програм испита за инспектора, начин спровођења испита, састав и начин рада комисије за спровођење испита и издавање уверења о положеном испиту уређује министар надлежан за послове државне управе.

Давање овлашћења службенику који није инспектор и поверавање стручних послова другом лицу које није инспектор

Члан 48.

У случају одсутности, односно дуже спречености инспектора или када то захтевају посебне околности везане за неодложно вршење непланираног надзора у одређеном року, руководилац инспекције може овластити службеника који испуњава услове прописане за инспектора, изузев положеног испита за инспектора, да привремено врши послове предузимања управних радњи у инспекцијском надзору са свим овлашћењима и обавезама инспектора, док трају те околности.

Ако у оквиру одређене области, због мањег обима или потребе само за повременим вршењем инспекцијског надзора, нема потребе за сталним инспекцијским надзором, инспекцијски надзор са свим овлашћењима и обавезама инспектора врши службеник који испуњава прописане услове, кога власти руководилац инспекције.

Лицу које није службеник посебним законом се може поверити вршење појединих стручних послова инспекције.

Самосталност у раду

Члан 49.

Инспектор је самосталан у раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописом и за свој рад лично је одговоран.

Нико не сме искоришћавањем службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница својих овлашћења, невршењем своје дужности или на други начин онемогућавати или ометати инспектора, односно службеника овлашћеног за

вршење инспекцијског надзора у обављању инспекцијског надзора и предузимању мера и радњи на које је овлашћен.

Материјална сигурност

Члан 50.

Инспектор има право на плату у складу са сложеношћу послова које обавља, одговорношћу и достојанством инспектора.

Плата инспектора треба да представља гаранцију самосталности и непристраности инспектора и да омогући сигурност и пристојан живот инспектору и његовој породици.

Плата инспектора ближе се уређује законом којим се уређују плате службеника у јавном сектору.

Стручно усавршавање

Члан 51.

Инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора имају право и обавезу да похађају обуке и друге облике стручног усавршавања за обављање инспекцијског надзора.

Инспекције су дужне да системски и континуирано планирају обуке и друге облике стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора према потребама инспекције, на основу општих и посебних програма којима се одређују облици и садржина обука и других облика стручног усавршавања.

Програми обука и других облика стручног усавршавања републичких инспектора обухватају и обуке и друге облике стручног усавршавања службеника аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који врше поверене послове инспекцијског надзора.

Обуке и други облици стручног усавршавања могу да укључују и обуке у сарадњи са правосудним и другим органима, образовним институцијама, стручним и другим организацијама.

Инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора подлежу проверама знања у оквиру програма из става 2. овог члана.

О спровођењу обука и других облика стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора, као и о њиховом похађању од стране инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора стара се руководицац инспекције, у сарадњи са Координационом комисијом.

Службена легитимација и значка

Члан 52.

Инспектор има службену легитимацију којом доказује своје службено својство и идентитет.

Службена легитимација садржи: мали грб Републике Србије; организациони положај и назив надлежне инспекције; име и презиме инспектора; слику инспектора; области у којима је инспектор надлежан да врши надзор и овлашћења

инспектора за предузимање радњи и налагање мера у инспекцијском надзору; потпис и печат надлежног органа.

Изглед обрасца легитимације прописује министар или руководилац органа државне управе у чијем делокругу је област у којој се врши инспекцијски надзор.

Легитимацију издаје руководилац инспекције, а инспектор има право и дужност да је користи док обавља послове инспекцијског надзора.

Ако инспекцијски надзор обавља овлашћени службеник, овлашћење које му се издаје садржи елементе легитимације, осим слике, има карактер легитимације и користи се као и легитимација.

Инспектор може да има значку, када је то предвиђено посебним прописом.

Притужбе на рад службених лица

Члан 53.

Свако лице има право да поднесе притужбу против руководиоца инспекције, инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора ако сматра да су му њиховим незаконитом или неправилном радњом, односно несавесним радом повређена права или слободе.

Притужбу поднету против лица овлашћеног за вршење инспекцијског надзора разматра и одлуку у вези са њом доноси непосредни руководилац лица на које се притужба односи, односно орган надлежан за вршење надзора над радом инспекције и орган надлежан за његово постављење или орган или тело које је тај орган овластио.

Разматрање притужбе окончава се и одлука о притужби доноси се у року од 15 дана од пријема притужбе и потом доставља подносиоцу.

Подносилац притужбе који је незадовољан одлуком о притужби може се овим поводом обратити Координационој комисији, која у вези с тим предузима одговарајуће активности из круга послова које обавља.

Посебни случајеви одговорности службених лица

Члан 54.

Инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора поред других случајева одговорности за повреду радне дужности утврђених прописима о државним службеницима, односно прописима о службеницима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, посебно је одговоран:

- 1) ако у вршењу инспекцијског надзора не предузме, не предложи или не одреди мере или радње за које је овлашћен;
- 2) ако у вршењу инспекцијског надзора не предложи или не покрене поступак утврђен одредбама овог закона, а био је дужан да то учини;
- 3) ако у вршењу инспекцијског надзора прекорачи границе свог овлашћења;
- 4) ако обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца из области у којој врши инспекцијски надзор, учествује у раду стручних радних група или тела надзираних субјеката, односно лица која подлежу инспекцијском надзору или ако обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла.

Повреде радних дужности из става 1. овог члана представљају теже повреде радне дужности.

Унутрашња контрола

Члан 55.

Ради обезбеђења и контроле законитости у вршењу послова инспекцијског надзора, укључујући поверене послове инспекцијског надзора, у оквиру министарства може се образовати унутрашња организациона јединица или овластити одређени државни службеници за вршење послова унутрашње контроле инспекције (у даљем тексту: унутрашња контрола инспекције).

Надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе може образовати унутрашњу контролу инспекције из своје изворне надлежности.

Унутрашња контрола инспекције поступа на основу представки физичких и правних лица, поводом писаних обраћања инспектора и службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора и по сопственој иницијативи, односно на основу прикупљених обавештења и других сазнања.

Извештај о раду унутрашње контроле инспекције доставља се министру надлежном за одговарајућу област инспекцијског надзора и Координационој комисији, најмање једном годишње, као и на њихов захтев.

Облике и начин вршења унутрашње контроле инспекције ближе прописује министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора.

Облике и начин вршења унутрашње контроле инспекције из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ближе прописује надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

VI. НАДЗОР

Инспекцијски надзор кога врши управна инспекција

Члан 56.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона којима се уређују планови инспекцијског надзора, поступак инспекцијског надзора и службена лица овлашћена за вршење инспекцијског надзора, као и над применом смерница и упутстава Координационе комисије из члана 12. став 2. тачка 1) овог закона, врши управна инспекција.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји надзираног субјекта

Члан 57.

Новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај надзирани субјекат - правно лице које инспектору који му предочи службену легитимацију и уручи налог за инспекцијски надзор, када је он издат, односно који поступи у складу са чланом 18. став 8. овог закона, не омогући несметан инспекцијски надзор (члан 20. став 7).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се надзирани субјекат – предузетник новчаном казном од 10.000 до 300.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се надзирани субјекат – физичко лице новчаном казном од 10.000 до 120.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код надзираног субјекта – правног лица новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 30.000 до 60.000 динара казниће се за прекршај надзирани субјекат који, под условима из члана 20. став 5. овог закона, не буде присутан на месту вршења инспекцијског надзора.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се и одговорно лице код надзираног субјекта – правног лица новчаном казном из става 5. овог члана.

Прекршаји нерегистрованог субјекта

Члан 58.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат.

Када је обављање одређене делатности или вршење одређене активности дозвољено једино у форми правног лица, за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице из члана 33. став 2. овог закона.

За прекршај из става 3. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 3. овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.

Посебним законом прописује се заштитна мера одузимања предмета од нерегистрованог субјекта, односно субјекта из члана 33. став 2. овог закона.

Прекршаји трећег лица

Члан 59.

Новчаном казном 50.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај треће лице које има својство правног лица, које:

- 1) инспектору не дозволи приступ простору, земљишту или објекту чији је власник или корисник, односно држалац када је вероватно да надзирани субјекат у или на њему обавља делатност или врши активност или да се ту налазе предмети од значаја за инспекцијски надзор, као и прелазак преко земљишта или простора у ту сврху (члан 23. став 1);
- 2) располаже доказима и другим подацима потребним за инспекцијски надзор а не пружи их инспектору и не омогући му саслушање сведока, у року прописаном овим законом (члан 23. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се треће лице које има својство предузетника новчаном казном од 10.000 до 300.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се треће лице које има својство физичког лица новчаном казном од 10.000 до 120.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код трећег лица које има својство правног лица новчаном казном од 10.000 до 150.000 динара.

Прекршаји руководиоца инспекције

Члан 60.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај руководиоца инспекције ако инспекција:

- 1) не објави план инспекцијског надзора на својој интернет страници (члан 10. став б);
- 2) не сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, не примењује их и не објави их на својој интернет страници (члан 14. став 1).

Прекршаји инспектора и службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора

Члан 61.

Новчаном казном од 20.000 до 90.000 динара казниће се за прекршај инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора ако:

- 1) не обавести надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору или га не обавести о томе на прописани начин и у прописаном року или започне инспекцијски надзор без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору, а за то не постоје разлози из члана 17. став 4. овог закона (члан 17);
- 2) не уручи надзираном субјекту налог за инспекцијски надзор, односно не покаже му налог и не предочи његову садржину када надзирани субјекат одбија уручење налога за инспекцијски надзор (члан 18. ст. 7. и 8);
- 3) врши инспекцијски надзор ван радног времена надзираног субјекта, који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичка или правна лица обављају делатност или врше активност, а за то не постоје разлози из члана 19. став 2. овог закона (члан 19);
- 4) без прибављене писане наредбе надлежног суда врши увиђај у стамбеном простору, а његов власник или корисник, односно држалац се противи вршењу увиђаја (члан 22. став 1);
- 5) не изда надзираном субјекту потврду о одузетом предмету (члан 24. став 3);
- 6) не обезбеди услове за чување привремено одузетих предмета до њихове предаје органу надлежном за вођење одговарајућег поступка, када законом друкчије није одређено (члан 24. став 4);
- 7) располаже привремено одузетим предметима, када овим или другим законом друкчије није прописано (члан 24. став 7);
- 8) одреди да се одузети предмети продају када они нису подложни кварењу, животиње угинућу нити су трошкови чувања предмета знатни (члан 24. став 8);
- 9) лицу које је поступило према акту о примени прописа у погледу предмета акта о примени прописа изрекне меру предвиђену овим законом, а да није дошло до остварења изузетних услова за изрицање мере у складу са чланом 31. став 3 (члан 31).

За прекршај из става 1. тач. 7) и 8) овог члана казниће се и руководиоца инспекције новчаном казном из става 1. овог члана.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских прописа

Члан 62.

Прописи из члана 9. став 10, члана 35. став 6, члана 43. став 4, члана 44. став 6, члана 47. став 3. и члана 52. став 3. овог закона биће донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи из члана 9. ст. 11. и 12, члана 10. ст. 7. и 8, члана 12. став 11, члана 35. став 7. и члана 55. ст. 5. и 6. овог закона биће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Утврђивање образаца контролних листа

Члан 63.

Обрасци контролних листа утврдиће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Започети поступци

Члан 64.

Поступци инспекцијског надзора започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама прописа који су били на снази до ступања на снагу овог закона.

Статус инспектора

Члан 65.

Инспектор који на дан ступања на снагу овог закона нема врсту и степен образовања прописане овим законом, наставља да обавља послове инспектора ако положи испит за инспектора у року од две године од дана почетка примене овог закона.

Спровођење испита за инспекторе

Члан 66.

Испити за инспекторе спровешће се најкасније у року од две године од дана почетка примене овог закона.

Инспектор који обавља послове инспекцијског надзора дужан је да положи испит за инспектора до истека рока из става 1. овог члана, а у супротном сматра се да не испуњава услове за обављање послова инспекцијског надзора.

Изузетно од става 2. овог члана, сматра се да инспектор који на дан ступања на снагу овог закона има најмање 25 година радног искуства на пословима инспекцијског надзора испуњава услове за обављање послова инспекцијског надзора и он није дужан да полаже испит за инспектора.

Образовање Координационе комисије

Члан 67.

Координациона комисија ће се образовати у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења прописа

Члан 68.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 22–33. и члана 92. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 20/92, 6/93 – УС, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94, 49/99 – др. закон, 79/05 – др. закон, 101/05 – др. закон и 87/11 – др. закон).

Усаглашавање посебних закона

Члан 69.

Надлежна министарства доставиће Координационој комисији изјаве о усаглашености посебних закона којима се у појединим областима уређује инспекцијски надзор са одредбама овог закона, у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Уз изјаве о усаглашености, надлежна министарства достављају и табеле усаглашености и предлоге и образложења о неопходности да се посебним законом поједина питања уреде друкчије.

Координациона комисија утврдиће предлог плана и потребан обим усаглашавања посебних закона, као и питања којима ће се одређене области друкчије уредити посебним законима, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе посебних закона усагласиће се са одредбама овог закона у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу и примена

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се истеком рока од девет месеци од дана ступања на снагу.

